

da vilde være visse paa at have en Eiendom af en større Værdi, end efter de hidtil gjældende Bestemmelser. Dette særlige Punkt troer jeg imidlertid kan ordnes særskilt for sig, og ligesom den Omstændighed, at det er optagen i Lovforslaget, derfor ikke kan bevæge mig til at stemme for dette, saaledes er der andre Bestemmelser, som jeg savner i Loven, og hvis Udeladelse gjør mig endnu mindre tilbøielig til at stemme for denne.

Jeg savner saaledes en Bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med de Eiendomme, som ikke blive Selveiendom; thi jeg troer, at den Løns ikke lader sig realisere paa en kort Tid, at faae al den nærværende Bondejord til at gaae over til Selveiendom. Navnlig naar man med mig tænker sig, at Afløsning først skal indtræde ved Fæstledighed, vil der gaae en meget lang Tid hen, hvis ikke de frivillige Overeenskomster finde en hurtigere Fremgang. Jeg troer derfor, at det er billigt mod Godseierne, at man strax ved denne Sags Behandling sagde til dem, hvorledes de for Fremtiden skulde forholde sig med saadanne Jorder. Jeg formener nu, at man kunde tilstaae Godseierne at bortforpagte paa noget kortere Aaremaal end hidtil, og at man, naar man paa den ene Side gav denne Tilsladelse, paa den anden Side som Beberlag derfor kunde indrømme den nærværende Fæsters Efterladte en juridisk Ret, som de nu ikke have, til ved indtrædende Fæstledighed at beholde Gaarden, eller, hvis de ikke fik Gaarden selv, da i al Fald en Dvotadeel af dens Værdi. Min Løns er nemlig den, at, naar der ved indtrædende Fæstledighed ere Efterladte af den sidste Fæster, skulde de kunne gjøre Fordring paa at beholde Gaarden enten til Forpagtning paa et vist langt Aaremaal, hvorved de vilde spare Indfæstning, og hvorved der vilde komme et Forhold i Gang, som efter min fuldkomne Overbetragtning vilde være meget bedre end det nuværende Fæsteforhold, eller ogsaa skulde Godseieren afhænde dem Gaarden til Selveiendom, og, naar han ikke vilde nogen af Delene, skulde under offentlig Baretægt Værdien beregnes, og de Paagjældende have en betydelig Dvotadeel deraf; men,

naar han betalte denne, skulde han have Lov til at bortforpagte Gaarden til Andre for en lang Periode, efter den Regel, som skulde fastsættes for den fremtidige Afbenyttelse af Bondejord. Ved Siden heraf skulde man derhos bibeholde en skarp Adskillelse mellem fri Jord og Bondejord, saaledes at kun den Bondejord, der i 20 Aar havde været Selveiendom, som jeg tidligere antydede, dermed skulde gaae ud af Bondejordens Klasse og gaae over til at vorde fri Jord.

Noget af hvad jeg her har udtalt, nærmer sig til hvad der blev udtalt af Minoriteten i det forrige Udvalg, som var nedsat i Sagen, og, ligesom dengang denne Minoritet ikke fandt Anledning til at tiltæde det fremkomne Udkast, men dissenterede og selv fremkom med et Udkast som Antydning af dets Anskuelse, saaledes troer jeg ogsaa, at det vilde være mindre stemmende med, hvad der egentlig er min Anskuelse om Sagen, hvis jeg vilde stemme for Sagens Overgang til 2den Behandling, skøndt jeg veed, at det kun vil være af liden Betydning, hvis jeg for mit Bedkommende stemmer dertil.

Lehmann: Den ærede sidste Taler har vistnok Ret i at sige, at Realiteten kun lidet har været under Forhandling ved nærværende første Behandling; men det vil ikke undre dem, der, som jeg, efter alle de tidligere heri Rigsdagen om Sagen stedfundne Forhandlinger, have anseet det som denne første Behandlings væsentligste Opgave, at klare Regjeringens Stilling til Sagen. Dette, troer jeg, er opnaaet, og det var saaledes aldeles naturligt, at Fortolkningen af Regjeringens Tilføndegivelse maatte blive Hovedgjæstanden for Forhandlingerne idag. Jeg skal derfor ikke følge den ærede Taler i den sidste Deel af hans Bemærkninger, der, saavidt jeg skønner, ikke saameget angik Realiteten af det nærværende Forslag, men snarere indeholdt enkelte Strøtanker og Antydninger til en heel anden Lov, hvilken jeg imidlertid efter det foreløbige Bessendiskab, jeg gjennem hans Uttringer gjorde med den, neppe troer